

ریژلیانە کە "بیشکچی" لە بەرلین...

هەلۆ بەرزنجەیی ۲۰۱۴/۱۰/۱۰ بەرلین

بیروکە ی ریژلیان لە کەسایەتی پایە بەرز و زانستکار و کورد دۆست، زانای ناودار "ئیسما ئیل بیشکچی" وەک هەنگاوێکی باش و ئەمە کداریی، بەرامبەر بە پاداشتدانە وە ی دۆستان، بەرەمی چالاکێ "وە قفی بیشکچی" یە، کە لە لایەن چەند کەسایەتیەکی روژنبیر و و کورد پەرە وە، سالانی کە دامەزراوە.

ئیوارە ی روژی ۲۰۱۴/۱۰/۳، هاوشان لە گەل جەژنی یە کگرتنە وە ی هەردوو ئەلمانیادا، لە شاری بەرلین، بە ئامادە بوونی نیژیکی ۲۰۰ کەسایەتی روژنبیری و ئە کادیمیستی کورد و هەندە ک ئەلمان، ئیوارە یەکی خنجیلانە ی ریژلیان، بو د. بیشکچی بەرپووە چوووە.

من لە رێگە ی برادەرێکی کوردی باکوورە وە، درەنگانی هەوال و شوینە کەم پێ راگە یە ندرای. هەر زوو لە تە ک برام بە کەر عەلی دا چووین بو شوینە کە و وە ژوو ر کە وتین. بە دەم سلاو و ئیوارە باشە وە لە ئازیزان، پێیان گووتین، مامۆستا جەمال و د. هەنە لۆرە ش لیڕە ن و، وان لە تە ک بیشکچیدا دانیشتون. بو سلاو کەردن بەرە و لای میژە کە ی مامۆستا گەرە جەمال نە بەز چووین. خواوراستان دوو جیگە ی و لای بو ئیمە تێ دا بوو. شوینە کە ی من رێک بەرامبەر بە مامۆستا نە بەز و هەنە لۆرە و بیشکچی بوو. هەر زوو چوو مە خزمەت بیشکچی یە وە بە گەر می بە خیر هاتنم کەرد و هەستی شانازی کەردنم بە و پیکگە یستەنە بو دەر بری. پێش گەشتنی ئیمە ش د. هەنە لۆرە، کە سالانیکی زۆرە بە دۆستیکی زۆر نیژیک و دلسۆزیی کورد هە ژمارد دە کری، کتیبە کە ی خوێ "گوردستان ولاتیکی بە بارم تە گیرا و" ی بە دیاری بو بیشکچی هی نا بوو، لە و ئی یە کتریان ناسی و بە گەر می لە گەل یە کتر کە وتنە پە یف گۆرینە وە.

د. هەنە لۆرە بە و دیدارە زۆر خو شحال بوو. گورج ئە و لاپەرە و وینانە ی کتیبە کە ی، نیشانی بیشکچی دە دا، کە دەر بارە ی نووسی بووی و بلاوی کەرد بوو وە. بیشکچیش بە چاویکی پر لە ریژ و پێزانینە وە، لە بەرە مە کە ی د. هەنە لۆرە ی روانی

و به خوشییهوه ئهو دیارییه بهرخه‌ی په‌سه‌ند کرد.

دوای سه‌رنجدانیکی ووردی مشتته‌رییئاسا له دیمه‌نی بی‌شکچی، ئیدی به‌رامبه‌ری به‌کاو‌ه‌خۆ که‌وتمه‌ قولایی بیرکردنه‌وه‌وه. زۆری نه‌برد، کۆمه‌لی پرسیار له می‌شک‌مدا که‌وتنه‌ جمه. به‌خۆم نه‌بوو وه‌خت بوو، بی‌ده‌نگی ئیواره‌که‌ بشله‌قییم و به‌ ده‌نگی‌کی به‌رز هاوار بکه‌م و بلیم:

- ئا ئه‌مه‌یه‌ ئه‌و پیاوه‌ی، به‌ زیاتر له ۱۲۰ سال زیندانی، له‌سه‌ر نه‌ته‌وه‌ی کورد و دۆزه‌ ره‌واکه‌ی له‌ لایه‌ن دادگای قه‌ره‌قووشی ترکیاوه، سزا دراوه‌؟؟!!

- ئه‌مه‌ ئه‌و که‌له‌می‌رده‌یه، ۱۷ سالی ره‌به‌قی له‌ گرتوو‌خانه‌ تاریک و نووته‌که‌کانی، ده‌وله‌ته‌که‌ی جه‌نگیزخان و هۆلاکۆ و ئه‌تاتورکدا به‌سه‌ربردووه‌؟؟!! و به‌ زیاتر له (ده) ملیار لیره‌ی ترکی، سزا دراوه.

- ئه‌مه‌ ئه‌و قاره‌مانه‌یه، دوای ته‌واوکردنی زانستگه، جوانترین رۆژ و ساله‌کانی ته‌مه‌نی، له‌ پشت ده‌رگا ئاسنینه‌کانه‌وه، له‌ پیناوی داکۆکی کردن له‌ کورد گوزه‌راندووه‌؟؟!!

- ئه‌مه‌ ئه‌و نووسه‌ره‌یه "کوردستان دوا کۆلۆنی نیوده‌وله‌تی" نووسیوه‌؟؟!! و زیاتر له ۳۰ به‌ره‌می دیکه‌ی دانسقه‌ی، له‌سه‌ر نه‌ته‌وه‌که‌م، پی‌شک‌ه‌ش به‌ کتیب‌خانه‌کانی جیهان کردووه‌؟؟!!

- ئه‌م پیاوه‌ خنجیلانه‌یه، ئه‌وه‌یه‌ خه‌رمانی وتار و بابه‌تی زانستی، له‌سه‌ر کورد به‌ره‌مه‌یناوه‌؟؟!!

- ئەم مەرقە رۆحسووكە، كەوا شەرم و ریزی لی دەباری، ئەوهیه، بە ووشە و
هەلۆیست، بەگژ سیاسەتی كەمالیستدا چۆتەوه؟؟!!

- ئەم میرخاسە تاكوتهنیا رەنگ سووروسپییه جوانە، ئەوهیه بڕگە بە بڕگە،
سیاسەتی تۆاندنەوه و نكۆلی كوردیی، لە تركیا لە قاوداوه؟؟!!

- ئەمە ئەو جوامیریه، بە رووی دەقە ئەستورەكانی یاسا و ریسای دەولەتی
فاشتی تركیادا هەلشاخواه؟؟!!

- ئەوه ئەم نووسەرەیه، بە تاقی تەنیا، پەردە لە رووی قیزەونترین ئیدیۆلۆژی،
كەمالیستی و سیاسەتی درندەیی، گورگەبۆر هەلدهمالییت؟؟!!

- ئەم میردمندالە دلیرە، ئەوهیه خۆی هیزی پەپوولەیهکی تیدا نییه، لی خواونی
قەلایەك باوهر و وورەیه، بەرامبەر بە دەسەلاتی ستەمكار؟؟

- ئەمە ئەو خەمخۆرە بە ویزدانەیهی قوربانیهیەکانی كورده كە تەنیا بۆ سەربەخۆیی
كوردستان تیدەكۆشی؟؟!!

- ئەم بەرپزە، ئەوهیه بیبرانەوه رەخنە ئاراستەیی ئەو حیزب و سەرکرده كوردانە
دەكات، كە هزر و کردار و گرفتاریان بۆ سەربەخۆیی نەخستوو و ناخەنە کار؟؟!!

- ئەمە ئەو دکتۆر بیشکچییه، كە شارەزای دەرد و ئازارەکانی كورده و رەچەتەیی
یه کگرتن بۆ كورد دەنووسی و ریگاچارەیی دامەزراندنی دەولەتی بۆ دیاریدەكات؟؟!!

پاش ئەم تیرامانە قوولەم لە ناخی خۆمدا، بە دەنگی ووتاری کردنەوهی
ئیوارەكە، لەلایەن بەرپزان لە فونتی بیشکچی، گەرامەوه نیو کۆری ئامادەبووان.

وتاره که به تیروته سهلی له دۆزی کورد و بارودۆخی ولات و کهسایه تی بێشکچی دوا. پاشان، ریگه دره به چه ند ئاماده بوویه کی ئیواره که، گوته ی خویان، له م بۆنه دا پیشکesh بکه ن.

سه ره تا، بانگه یشتی د پروفیسور جه مال نه به ز کرا، وه ک زانایه ک، قسه له سه ر بێشکچی بکات. ماموستا نه به ز، به چه ند رسته یه کی کورت، لی سه نگین و پرمانا، باسی له کهسایه تی به رزی بێشکچی کرد. جوانترین پیناسه ی ئه م زانایه، له وتاره که ی نه به زدا، بریتی بوو له وه ی، به های کهسایه تی بێشکچی به سته وه، به پاکیتی و بینیزی و دلسۆزی خزمه ته کانییه وه. به واته یه کی دیکه، بێشکچی لویه گه وه و هیژایه، چونکه، خوی بو مالی دنیا نه فرۆشتوو و باوه ری به رزی به دۆزی کورد بو به رژه وه ندیی مه تریالی نییه، به لکو پرنسیپیکی مۆرالییه. زانست و کاری زانستکارانه ش، وه ک زور بواری تری ژیان، له و شوینه دا به هایان ده رده که ویت و نرخیان گران ده بی، که ئامانج لی، خزمه ت به راستی و مروف بی. کاره زانستییه کانی بێشکچیش، له م چوارچیوه و یاسایه به ده ر نین. له درپژه ی گووته که یدا، ماموستا نه به ز، ئامازه ی به وه ش دا، که بێشکچی هیچ خه لاتیکی، له هیچ لایه نیکه وه قبول نه کردوو، لی کاتی خه لاتی ئاپو ئوسمان سه بری پیشکesh کرا، به سنگیکی فراوانه وه، وه ری گرت. ئاخو ئاپو سه بریش، وه ک بێشکچی مروقیکی خۆنه فرۆش بوو..

میوانه کان، به چه پله لیدانیکی گه رم، پیشوازییان له گووته کانی پروفیسور نه به ز کرد. پاشان چه ند کهسایه تییه کی دیکه ی دامه زرینه ری فونتی بێشکچی و روشنبیرانی ئاماده بوو، له کوردانی باکوور، سه رو وته و به سه رهات و پیوه ندیی خویان به بێشکچییه وه هینایه به رباس. ناوبه ناویش باسی شه نگال و کوپانی و ده قه ره کانی دیکه ی کوردستان، ده هاته نیوان باسه کانه وه و له ویوه سلایان ئاراسته ده کرا.

ئینجا، کورته فلیمیکی دیکۆمینتاری نیشان درا، له مه ر هه لویسته کانی بێشکچی له دادگای سه ربازی تورکیادا، کاتی بویرانه به رگری له تیزه کانی خوی ده کات و به گز بریاره شوقیینی و نامرۆقانه کانیاندا ده چیته وه. دوا به دوا ی ئه مانه ش، ریگه دره به هه ردوو هونه ره مند، شقان په ره ره و نیزامه دین ئاریج، وه ک دوو جووته نیره که و به رامبه ر به یه ک به ئاواز و سترانی کوردیی که ش و هه وای ئیواره که یان برده قوناخیکی دیکه، جو شوخروشیکی نوییان به ئاماده بووان به خشی. هه ر له و

میان‌یه‌دا، هونه‌رمه‌ند شقان په‌روه‌ر، سترانی (خه‌زال)ی، که بئشکچی زۆر شه‌یدایه‌تی، چرپی، خوۆشی به‌خشی به‌ دل و روخساری میوانی یه‌که‌می ئیواره‌که و هه‌موو ئاماده‌بووانی دیکه.

بئشکچیش، به‌ گووته‌یه‌کی کورت، خوۆش‌حالی و سوپاسگوزاری خوۆی ئاراسته‌ی به‌شداربووان و ئاماده‌کارانی ئیواره‌که کرد.

شایانی ئاماژه‌ پیدانه، به‌دهم دریزه‌ی به‌رنامه‌کانه‌وه، دووبه‌ره‌می تازه چاپکراوی بئشکچیش ئاماده‌کراوو. میوانه‌کان، به‌ره‌مه‌کانیان ده‌کپی و، بئشکچیش، وه‌ک په‌پوله‌یه‌کی روۆحسووک و که‌سایه‌تییه‌کی به‌ یقار، تیکه‌ل به‌ خه‌نده‌یه‌کی سه‌رلیو، یه‌که به‌ یه‌که واژوی خوۆی له‌سه‌ر داده‌نان.

ئیدی، هه‌ر زوو له‌و ئه‌ندیشه و راما‌نه، به‌هوۆش خوۆم هاتمه‌وه و زیهنم رایکی‌شامه‌وه بو سهره‌تای ئیواره‌که و ئه‌و چهند قسه‌یه‌ی، مامۆستا نه‌به‌زکردی، که به‌ ده‌وری راستیه‌که‌دا خولی ده‌خوارد. ئه‌ویش هه‌رچی ناو‌نیشان و پله و و پایه و ده‌سه‌لات هه‌یه، که‌سیک هه‌ببیت، گه‌ر خزمه‌تی هه‌ق و راستی به‌ پاکیتی و سه‌ربه‌رزانه پئ نه‌کریت، وا گشت له‌ گشتیان به‌ پوولی.

به‌لی، که‌سئ چه‌رخ‌ی روژگار ده‌ره‌تانی بو بخوۆقتینی، مالی دنیای به‌ نارپه‌وا و ده‌سه‌لاتی به‌ ناهه‌ق ده‌ست که‌وویت، لی قبولی نه‌کات، ئه‌وه مه‌رده و سه‌رکه‌شه و به‌ گه‌وره‌یه‌وه ده‌چیته‌ میژوووه. بئشکچیش چه‌قی ئه‌م هاوکیشه‌یه له‌ ته‌رازووی پرس‌ی کورد دا پیکدینی.

بئشکچی، له‌ توخمی ده‌سته‌ی ئه‌و په‌نجه‌ژمی‌رانه‌یه، که به‌ دریزایی کاروانی کاره‌ زانستییه‌کانی، به‌رده‌وام پشتیوانی له‌ دۆزی ره‌وای نه‌ته‌وه و نیشتمانی دوا کۆلۆنی نیونه‌ته‌وه‌یی، کورد کردوو و هه‌رگیز کۆلی نه‌داوه و سه‌رسه‌ختانه، به‌ چه‌کی زانست، داکۆکی له‌ پیناسه و ولاتی کورد کردوو.

بریا، هه‌ر که‌س باسی کوردستانی کۆلۆنی ده‌کا، بو پر مانا‌کردنی ئه‌م دید و چه‌مکه‌ ئاوه‌لناوی "بئشکچی ووته‌نی" بو زیاد ده‌کرد.

به‌ هیوام، چه‌ندین داموده‌زگا و قوتابخانه و ئینیستیتوت به‌ ناوی ئه‌م زانایه‌وه بکریته‌وه و تویرینه‌وه له‌سه‌ر به‌ره‌مه‌کانی بکریت.

داواكارم، له هەر گوښه و پانتاييهكى كوردستاندا، گهر دهرفهت رهخسا، پاداښتى
گهورهى و تىكوښان و ماندووبوونى ئهم پياوه، بدرىتهوه و پهيكهريى زيړينى بو
دروست بكرى.
